

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ЦВЕЌАРСТВО НА ОТВОРЕНО

- ИЗБОРНА -

III ГОДИНА

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА

Техничар за хорџикулџура

Скопје, 2007 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ЦВЕЌАРСТВО НА ОТВОРЕНО

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за хортикултура

1.2.2. Струка: земјоделско - ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Изборен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот *цвеќарство на отворено - изборна програма* ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да ги препознава локалитетите за производство на градинарски и цвеќарски видови;
- да ја развива својата креативност за вертикално озеленување на објектите;
- да составува тревни смеси за подигање на тревници;
- да набројува цветни трајници;
- да ги познава мерките за грижа за цветните трајници;
- да ги препознава грмушките според нивниот хабитус;
- да декорира простори со користење на ползавици;
- да ги познава едногодишните и двегодишните цвеќарски видови;
- да ги познава зачинските и лековитите растенија;
- да изработува календар на сеидба (садење), пикирање и нега на цвеќарските видови.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на наставните содржини, односно за постигнување на поставените цели по предметот *цвеќарство на отворено - изборна програма* потребно е ученикот да поседува претходни знаења од наставните предмети: биологија, хемија, ботаника со систематика, педологија, методи на размножување и селекција, земјоделска техника и практична настава од втора година, како и основи на земјоделие со ветеринарство од прва година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Бр. на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ЦВЕЌИЊА ЗА УКРАСУВАЊЕ	8	Ученикој: <ul style="list-style-type: none">- да ги објаснува условите за подигање на заштитен простор;- да го објаснува процесот на мелиорирање на условите за подигање на заштитен простор;- да ја сфаќа функција на цвеќе за балкони;- да одбира цвеќиња за украсување на балконите;- да ги познава условите во кои се одгледуваат цвеќиња за украсување на балкони;- да набројува цвеќиња за украсување на кровни површини и вертикално озеленување;- да ги набројува ползавиците за украсување на кровни површини и вертикално озеленување;- да ги познава саксиските видови цвеќиња за украсување на кровни површини и вертикално озеленување.	<ul style="list-style-type: none">- Презентирање на слики, цртежи и графофолии;- користење на Интернет и ЛЦД проектор.	<ul style="list-style-type: none">- Методи на размножување и селекција- Земјоделска техника

2. УКРАСНИ ТРЕВИ	6	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава карактеристиките на украсните треви; - да препознава високи треви - солитери; - да препознава треви за рабовите на водените површини; - да ги препознава украсните треви во засенчени места; - да ги препознава украсните треви кои успеваат на сонце; - да ги препознава папратите. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на Интернет и ЛЦД проектор; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција
3. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ЦВЕТНИ ТРАЈНИЦИ	12	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува начинот на одгледување на трајниците; - да препознава диви трајници од трајници одгледувани во леи; - да ги препознава цветните трајници; - да го познава одгледувањето на цветните трајници кои служат како покривка на површината; - да ги објаснува постапките за уредување на дворови со трајници за селски градини; - да ја познава техниката на садење, подготовката на површината и времето кога тие се садат. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на Интернет и ЛЦД проектор; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција - Земјоделска техника

4. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА УКРАСНИ ГРМУШКИ	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја објаснува поделбата на грмушките според височината; - да ги познава грмушките кои растат хоризонтално; - да ги познава грмушките со средна височина (1-3 м); - да ги познава средно - високите грмушки (3 - 5 м) и високите грмушки (5 - 10м); - да ги опишува декоративните, едногодишните и зимзелените грмушки; - да ги објаснува карактеристиките на грмушките, посебно бодликавите и миризливите грмушки и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на Интернет и ЛЦД проектор; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција - Земјоделска техника - Практична настава
5. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ПОЛЗАВИЦИ	4	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги објаснува постапките за садење на ползавиците; - да ги познава мерките за грижи за ползавиците. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција
6. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ЕДНОГОДИШНИ ЦВЕЌИЊА НА ОТВОРЕНО	22	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги набројува видовите едногодишни и двегодишни цвеќиња кои се одгледуваат на отворено; - да ги препознава едногодишните и двегодишните цвеќиња; - да ги познава мерките за грижи за едногодишните и двегодишните цвеќиња; 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на Интернет и ЛЦД проектор; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција - Земјоделска техника - Практична настава

		<ul style="list-style-type: none"> - да ги објаснува начините на размножување на едногодишните и двегодишните растенија. 		
7. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ЗАЧИНСКИ И ЛЕКОВИТИ РАСТЕНИЈА	10	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава видовите зачини и лековити растенија кои успеваат на нашето поднебје; - да ги објаснува начините на размножување; - да ја сфаќа важноста од правилниот начин на одгледување; - да ги познава морфолошките и биолошките карактеристики, начинот на одгледување на зачини и лековити растенија кои успеваат на нашето поднебје од типот: босилок, чубрица, естрагон, крес салата, коријандер, лаванда, селен, мајоран, магдонос, нане, рузмарин, жалфија, темјан, пелин. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на слики, цртежи и графофолии; - користење на Интернет и ЛЦД проектор; - организирање вежби на терен. 	<ul style="list-style-type: none"> - Методи на размножување и селекција - Земјоделска техника - Практична настава

4.2. Наставни методи и активности на учење

Програмските содржини по предметот *цвеќарство на отворено - изборна програма* имаат теоретско - стручен карактер, а имаат и апликативно, односно практично значење. Поради тоа содржините треба да се реализираат и преку практични вежби. Затоа во наставниот процес е потребна примена на разновидни наставни методи. Така, покрај фронталните предавања потребна е работа со учениците во групи, парови и индивидуално. Освен тоа постојат можности за примена на разновидни наставни методи, односно постапки: покажување, фацилитација, објаснување, опишување, предавање, дискусија, практична работа на учениците, водење ученички дневник и сл.

Преку успешната примена на наставните форми и методи треба да се обезбеди оптимално активно учество на учениците, поточно тие да соработуваат, комуницираат, критички да размислуваат, решаваат проблеми, истражуваат, вежбаат, стекнатите знаења да ги применуваат во праксата, да ги следат и читаат новите достигнувања во светот, да изработуваат домашни и проектни задачи и самостојно да се образуваат.

Во наставниот процес наставникот ја планира, организира и реализира својата воспитно - образовна работа, а потоа преку усни излагања, објаснувања, демонстрирања, поставување на прашања, проверувања и оценувања на постигањата на учениците ги остварува целите на овој предмет со што ги поттикнува учениците на конгнитивно, психомоторно и афектно однесување.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставата по предметот *цвеќарство на отворено - изборна програма* се остварува преку стручно-теоретски предавања кои ќе се реализираат во училници и кабинети. Покрај теоретските предавања треба да се изведуваат и вежби, практични операции и работни задачи во рамките на училишните економии или, пак, соодветни стопанства и институции надвор од училиштето, а потребно е и поврзувањето со локалната заедница. Притоа, потребно е реализирањето на наставата да се остварува и преку блок часови за вежби со учениците во групи, парови или индивидуално.

4.4. Наставни средства и помагала

Во наставниот процес треба да се користат разновидни наставни средства и помагала: слики, цртежи, слајдови, филмови, Интернет материјали, камера, телевизиски снимки, замјоделска техника, градинарски алат, градинарски производи (во свежа, сушена состојба), хербариуми, хемиски заштитни средства и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на учебната година. Ќе се изготвува листа на критериуми за соодветни стратегии, за која учениците однапред ќе бидат информирани, па според вложувањето и усвојувањето на знаењата учениците соодветно ќе се оценуваат. Оценувањето на учениците се врши согласно законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по овој наставен предмет треба да поседува лични, професионални и педагошки карактеристики, да е психофизички здрав, да е комуникативен и отворен за соработка, да поседува високи етички вредности, да ги применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да стекнал соодветно стручно образование, со и без работно искуство, да ја сака наставничката професија, да е добар организатор, креативен и способен за иновации во наставната технологија и постојано да се самообразува во струката и во педагошката област.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставната програма *цвеќарство на отворено - изборна програма* ја реализираат наставници со завршени студии по:

- *земјоделство* (градинарско-цвеќарска или општа насока).

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит, согласно со Законот за средно образование.

6.3. Стандард за процтор

Соодветно на карактерот на програмските содржини и целите што треба да се постигнат по овој предмет, наставата треба да се реализира во училиница, кабинет и лабораторија, во училишната економија и во просториите во нејзините придружни објекти, како и соодветни простории во земјоделските стопанства и институти.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2007 година

7.2. Состав на работната група

1. Бранко Алексовски, раководител, Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. д-р Стефанка Хаџи-Пецова, професор, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје
3. Снежана Давчевска, наставник во СУГС „Браќа Миладиновци” - Скопје
4. Дејан Михајловски, АД „Семенарство” - Скопје
5. Виолета Ангелковска, Сојуз на стопанските комори на Македонија

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2007 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *цвеќарство на отворено - изборна програма* ја одобри министерот за образование и наука со решение број *11-4631/7* од *21.06. 2007* година.